

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   กรณีศึกษาวิถีปฏิบัติธรรมและผู้ปฏิบัติธรรมตามแนวทางของ
  คุณแม่สิริ กรินชัย

ชื่อผู้เขียน   นางสาวสุมาลี อินทรานิช

วิทยานิพนธ์   ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
  มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2531

บทคัดย่อ

พุทธศาสนาภาคปฏิบัติ เป็นที่สนใจศึกษาและปฏิบัติกันอย่างกว้างขวางใน
ปัจจุบัน ทั้งในและนอกประเทศ วิธีการศึกษามีหลายแบบ ซึ่งต่างก็เชื่อว่า เป็นวิถีทาง
ที่จะนำไปสู่จุดหมายสูงสุด คือความพ้นจากทุกข์ การปฏิบัติตามแนวทางของคุณแม่สิริ
กรินชัย เป็นวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจ และเป็นที่รู้จักแพร่หลาย วัตถุประสงค์ของการทำ
วิทยานิพนธ์นี้ คือ ศึกษาวิธีการปฏิบัติตามแนวทางของคุณแม่สิริ กรินชัย เพื่อหาเหตุ
ปัจจัยที่ทำให้ผู้ปฏิบัติ เกิดสติปัญญาอันมีผลกระทบบให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ และศึกษา
ธรรมชาติของจิต ของผู้ปฏิบัติขณะเกิดพฤติกรรมเหล่านั้น การวิจัยประกอบด้วยสอง
ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบ และวิธีการที่คุณแม่สิริ กรินชัย
ใช้อบรมผู้ปฏิบัติ เปรียบเทียบกับแนวทางปฏิบัติที่ปรากฏในมหาสติปัญญาฐานสูตร ซึ่ง
ประกอบด้วยการพิจารณาสติ 4 อย่าง ขั้นตอนที่สอง เป็นการศึกษาพฤติกรรมของผู้
ปฏิบัติ และเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมนั้น เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และ
แบบสังเกตพฤติกรรมจาก 151 ตัวอย่าง ซึ่งเลือกโดยวิธีเจาะจง นอกจากนี้ผู้วิจัย
ยังได้นำบันทึกของผู้ปฏิบัติ ซึ่งเขียนให้กับคุณแม่สิริ ภายหลังจากเสร็จอบรม 7 วัน มาเป็น
ข้อมูลประกอบอีกด้วย ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ และเสนอผลการ
วิเคราะห์ในรูปแบบตาราง และการอธิบายความ

ผลการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่หนึ่งพบว่า การปฏิบัติตามวิธีการของคุณแม่สิริ ยังไม่ตรงที่เคียงนักกับแนวทางการปฏิบัติที่ปรากฏในมหาสติปัฏฐานสูตร และยังไม่ครอบคลุมการปฏิบัติในพระสูตรนี้ทั้งหมด ทั้งนี้การตีความคำว่า "พิจารณา" "รู้" และ "เห็น" นาม-รูป ตามความเป็นจริง หรือพระไตรลักษณ์ มีส่วนสำคัญยิ่ง ผลการวิจัยในขั้นตอนที่สองแสดงว่า ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ความพร้อมของผู้ปฏิบัติ ผู้สอน วิธีการปฏิบัติ และสิ่งแวดล้อม ทำให้ผู้ปฏิบัติมีพฤติกรรมในทางรู้ผิดชอบ ชั่วดี และธรรมชาติของจิตขณะนั้น อยู่ในภาวะที่สงบจากนิวรณ์ทั้ง 5 ซึ่งอาจมีปัญญาประกอบอยู่ด้วยก็ได้

จากการทำวิทยานิพนธ์นี้ ทำให้ค้นพบสิ่งสำคัญที่ควรค่าแก่การพิจารณา คือ เมื่อเรายังมีชีวิตอยู่ เราควรดำเนินตามมรรค 8 อันมีสติปัฏฐาน 4 เป็นองค์ประกอบอยู่ด้วย เพื่อให้เกิดความรู้ทั้งในสิ่งที่ตาย และไม่ตาย ซึ่งมีอยู่ในอริยสัจ 4 ที่เราไม่เคยมีความรู้มาก่อนเลย

Thesis Title   Mother Siri Karinchai's Meditation
Technique and Its Results as Experienced
by Her Students : A Case Study

Name   Miss Sumalee Intaravanit

Thesis for   Master of Arts in Philosophy
Chiang Mai University 1988

Abstract

Buddhist Meditation is now widely studied and practiced not only in Thailand but also abroad. There are several techniques which are believed to be the means to reach the highest goal : Nibbana. Among these techniques, Mother Siri Karinchai's is considered to be very effective. The objectives of this thesis are to study her technique in order to find out the causes and conditions which lead to the attainment of wisdom and the resulting effects on behaviour; and to study the nature of the state of mind while the behaviour occurs. The research consists of two parts, first, a critical analysis of Mother Siri's training technique in the light of the Mahasatipatthana Sutta : the Four Bases of Mindfulness. The second part of the study focuses on the causes and conditions of the practisers' behaviour. Questionnaires were given out to 151 subjects who were selected by means of purposive sampling. During the training course, these

same subjects' behavioural patterns were also observed by the researcher. The subjects, upon completion of their training, were then asked to submit a report detailing their experiences to the teacher, Mother Siri. These reports were also used as supplementary. The data obtained have been statistically analysed taking into account necessary interpretation.

Major findings of the first part are as follows : The technique used by Mother Siri Karinchai in the training course did not seem to relate well to or cover thoroughly the Four Bases of Mindfulness. The significance of the findings is the interpretation of the terms such as "to contemplate", "to know", and "to see" Mind and Matter as they really are, that is, on the basis of the Three Common Characteristics of all phenomena. In the second part, major findings are the way in which the practisers' moral conduct was significantly affected by the practisers' readiness, the teacher, the technique used in the course, and other environmental factors. The mind during practice was in a tranquil state because the Five Hindrances subsided, and in that state of mind wisdom might have arisen.

From this research, the main point to be considered is that, while we are alive, we should follow the Noble Eightfold Path especially the Right Mindfulness which is the seventh constituents of the Path. By following this, we will attain the right knowledge of both the mortal and the immortal implicit in the Four Noble Truths which we have never attained before.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ ไม่อาจกระทำได้อีกถ้าไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากคุณแม่สิริกรินชัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความจริงใจและเปิดเผย ที่จะให้ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์วิธีการสอนของท่านอย่างตรงไปตรงมา นอกจากนี้ท่านยังให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในรายละเอียดบางประการอีกด้วย

รองศาสตราจารย์ แสง จันทร์งาม รองศาสตราจารย์ ดร.บุญย นิลเกษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงหน คำข้าว ทั้งสามท่านในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ได้กรุณาตรวจสอบทุกขั้นตอน พร้อมทั้งช่วยหาคำแนะนำต่างๆ เป็นอย่างดี

คุณบุญทวี ตันตรานนท์ คุณบุญย ว่องวานิช คุณหญิงอุไร ลืออำรุง และอาจารย์ชมภู พิณใจไซ ทั้งสี่ท่านนี้ เป็นผู้จัดและสนับสนุนทั้งกำลังกายกำลังทรัพย์ให้มีการฝึกอบรมการปฏิบัติธรรมตามวิธีการของคุณแม่สิริกรินชัย ขึ้น ทั้งยังอำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล และการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านผู้ใดกล่าวนามมาแล้วทั้งหมด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สำนึกถึงพระคุณอันประมาณคามีได้ของกัลยาณมิตร ที่พรำอบรม แนะนำ ชนابخี้โทษผู้วิจัยขณะฝึกปฏิบัติ เป็นปัจจัยให้การศึกษาระหว่างข้อมูลสำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ ยิ่งกว่านั้นท่านยังเป็นปัจจัยให้ตระหนักถึงความล้ำเลิศของคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตลอดถึงกิจที่มนุษย์ควรทำ เพื่อบรรลุเป้าหมายสูงสุด คือ ความพ้นจากทุกข์ทั้งปวง ซึ่งเป็นความสงบสุขอันแท้จริงที่มนุษย์พึงแสวงหาตลอดมา